

Remissvar från Unizon gällande prememoria En justerad indragningsbestämmelse i underhållsstödet, från utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet (BUMS) S 2018:13

Unizon är en riksorganisation som samlar mer än 130 kvinno-, tjej- och ungdomsjourer samt stödorganisationer specialiserade mot incest och andra sexuella övergrepp, som arbetar för ett jämställt samhälle fritt från våld. Jourerna arbetar med stöd, skydd, prevention och påverkan utifrån en kunskap om våld, kön och makt.

Unizon tackar för möjligheten att få lämna remissvar till Socialdepartementets förslag på prememoria en justerad indragningsbestämmelse i underhållsstödet, från utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet (BUMS) S 2018:13.

Unizons synpunkter

Unizon välkomnar att utredningen ser att våld i nära relationer är könat och att det är män som står för majoriten av våld mot kvinnor och barn, samt att utredningen tar stor hänsyn till att barn ska slippa pappors våld mot mammor och mot barnen själva.

Det ekonomiska våldet mot kvinnor och barn är väldigt vanligt förekommande när det gäller mäns våld mot kvinnor och ett otroligt effektivt sätt att utöva makt. I en enkät som Kronofogden ställde till Unizons medlemmar så svarar 54,4 procent att i de flesta stödkontakter joureren har uppger kvinnan att hon blivit utsatt för ekonomiskt våld. Konsekvenserna kan bli väldigt stora och påverkar kvinnans ekonomi, kreditvärdighet och möjlighet till ett självständigt liv. Ofta är ekonomi ett hinder för henne att kunna bryta upp från en destruktiv relation, i Kronofogdens enkät till Unizons kvinnojourer uppger 49,4 av jourerna att våldsutsatta kvinnors ekonomiska situation är en vanlig orsak till att de inte kan lämna relationen. Om de lämnar relationen så sträcker sig konsekvenserna ofta långt in i framtiden. Marie Eriksson som är lektor vid Linnéuniversitetet i Växjö säger att ekonomiskt våld bör betraktas som en egen form av våld i nära relationer, vid sidan av fysiskt, psyksikt och sexuellt våld. (Källa: <https://nck.uu.se/kunskapsbanken/om-kunskapsbanken/kunskapsbankens-reportagearkiv/?tarContentId=864938>)

Unizon ser positivt på att denna utredning tar stor beaktning till barnens bästa samt att utredningen gör bedömningen att risken för hot och våld mellan föräldrar (mäns våld och hot mot kvinnor) kommer att minska.

Förslagen i den ordningen som utredningen skriver om dem:

Förslag: Bestämmelsen om att en bidragsskyldig förälder ska ha betalat på föreskrivet sätt under minst sex månader innan indragning kan ske ändras till minst tolv månader.

Unizon ställer sig bakom detta, då vi anser att utredningen ser till barnrättsperspektivet och att en längre testperiod är positivt för alla inblandade. Särskilt i de fall där boende- och umgänges frågor mellan föräldrarna inte är fastställda.

Förslag: Det förtydligas på vilka grunder ett underhållsstöd kan fortsättas lämnas om det finns särskilda skäl för att fortsätta lämna underhållsstöd trots att den bidragsskyldiga föräldern har betalat i rätt ordning under föreskriven tid.

Utredningen särskiljer två olika typer av särskilda skäl: antingen om det finns en hotbild riktad mot barnet, en förälder eller någon annan i barnets närhet, om det finns skyddade personuppgifter eller kontaktförbud. Eller om det anses osannolikt att den bidragsskyldige skulle betala underhåll i rätt ordning om underhållsstödet drogs in. Unizon välkomnar att våldsutsatta barn och kvinnor inte ska behöva ha kontakt med sin förövare. Det borde vara en självklarhet att offren inte ska behöva ha kontakt med sin förövare, särskilt då det finns ett kontaktförbud eller skyddade personuppgifter. Att utredningen lyfter att det inte ska ställas samma beviskrav som vid brottmål, tillsammans med att Försäkringskassan ska ha ett tydligt barnrättsperspektiv gör att Unizon ser med tillförsikt på att utredningens förslag kommer att trygga våldsutsatta kvinnors och barns ekonomiska situation. Enligt avhandlingen *I skuggan av pappa* (Eriksson, 2007) så är mellan upp till 70 procent av alla barn som upplever pappas våld mot mamma också våldsutsatta. Att utredningen tar sikte på risken att barn far illa och att våld och hot kan vara grunden till särskilda skäl är väldigt positivt för de barn som upplever pappas våld mot mamma. Få andra grupper av brottsoffer tvingas att ha kontakt med sina förövare såsom våldsutsatta kvinnor och barn. Att utredningen lyfter denna grupp ser Unizon som väldigt positivt.

Förslag: Ett beslut om att det finns särskilda skäl ska gälla för en viss tid om minst tre månader och högst 36 månader.

Unizon anser att det inte ska finnas någon bortre gräns i fall där pappor har utövat våld mot mammor och i vissa fall även mot barnen dem själva. Om barnen och mammorna lever med skyddade personuppgifter ska det överhuvudtaget inte ske en förfrågan om att underhållsstödet ska dras in. Från Unizons håll ser vi gärna att det gäller för alla de fall där våld har utövats, oavsett om någon av partnerna har fått skyddat identitet eller inte.

Förslag: Det görs tillägg i de särskilda handläggningsbestämmelserna i 18 kap. 40 a och 42 a §§ SFB om att de skyldigheter Försäkringskassans har enligt dessa paragrafer ska omfatta de s.k. återkommande prövningarna.

Unizon ställer sig bakom utredningens förslag.

Förslag: Bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2022.

Unizon ställer sig bakom förslaget om att bestämmelserna ska träda i kraft 1 januari 2022.

Unizon ställer sig bakom utredningens första föreslagna lydelse 18 kap. 9 a §¹ att förlänga till minst *tolv* månader istället för dagens sex månader, om det finns särskilda skäl ska underhållsstöd ändå lämnas.

Stockholm 2020-11-02

Rebecka Andersson

Generalsekreterare Unizon

Maria Björsson

Sakkunnig Kvinnofrid